

5 juni 1961

U 6576a/61 - C 46 - P1/PS9.

Land:

Italië.

GEHEIM

Onderwerp:

1. Toeneming van het communisme.
2. Sicilië.
3. Crisis in Rome-stad.

Referenties:

Datum van
waarneming:

Tweede helft mei 1961.

Bron:

Betrouwbaar, met goede contacten in Italiaanse
politieke kringen.

Opmerkingen:

Verzonden aan:

de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

Amst-GRAVENHAGE.

G E N E R A L

ITALIEToeneming van het communisme

Op 14 mei j.l. werden in 85 gemeenten van de Valle d'Aosta, de Marken en op Sardinië gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Dit was de eerste maal sedert de grote verkiezingen van november 1960. Allerwege bleken de communisten een zeer aanzienlijke winst te hebben geboekt.

Om zich een duidelijk beeld van het communisme in Italië te vormen trekke men een lijn rond het gebied dat de volgende provincies omvat: Mantova, Reggio Emilia, Modena Ferrara, Bologna, Pistoia, Firenze, Ravenna, Pisa, Livorno, Forli, Grosseto, Siena, Arezzo, Pesaro, Perugia en Terni. Dit grote gebied, dat het schiereiland in tweeën verdeelt, wordt geheel beheerst door de sociaal-communisten, die er de absolute meerderheid bezitten (meer dan 50% van de stemmen dus).

Doet men nu hetzelfde met het volgende gebied: de provincies Milaan, Novara, Vercelli, Pavia, Alessandria, Savona, Genua, Piacenza, Cremona, Parma, Massa en La Spezia. In dit gebied behaalden de sociaal-communisten tussen de 40 en 50% van de stemmen. Het gebied van de drie Venetiën (het "Veneto") en Hoog Lombardije aan de ene kant en westelijk Piemonte aan de andere kant zijn aldus volkomen gescheiden en geïsoleerd: zij vormen van ouds ware bolwerken tegen het communisme.

Tenslotte doet men nogmaals hetzelfde in het zuiden en wel een lijn rond een gebied dat de volgende provincies omvat: Foggia, Bari, Taranto, Matera en Cosenza - een gebied dat van de Adriatische tot de Thyreense zee loopt en dat derhalve Zuid-Italië in tweeën splitst. In dit gebied variëren de sociaal-communisten van 38 tot 50%.

Deze "rode zones" verbraken, zoals men duidelijk kan waarnemen, zowel de grote verbindingswegen en spoorlijnen van Zuid naar Noord als die van Oost naar West -

- zij scheiden ook, zoals reeds opgemerkt, die regionen, waar de sociaal-communisten verre in de minderheid zijn.

Nu kan men die verkiezingen van 14 mei j.l. afdoen met de opmerking, dat het slechts om 800.000 kiezers ging en men kan de komende plaatselijke verkiezingen van respectievelijk 28 mei (o.a. in de provincies Ravenna, Arezzo, Gorizia, etc.) en 18 juni (regionale verkiezingen) afdoen met te zeggen, dat er alsdan "slechts" anderhalf miljoen kiezers aan het woord komen - op een nationaal totaal van bijna 33 miljoen kiezers - niettemin zullen de beide komende data van het allergrootst belang zijn om te kunnen constateren of de beangstigende groei van de communistische macht in Italië (tot nu toe langs de meest zuivere legale weg) aanhoudt.

Hoe het zou lopen als er - ingeval van vervroegde verkiezingen op Sicilië - op dat eiland een sociaal-communistische meerderheid uit de bus komt, laat zich raden: de positie en de betekenis van dit grootste eiland in de Middellandse Zee spreken voor zichzelf.

Hoe dan ook: men ziet hoe het communisme in Italië als het ware "strategisch" aan de macht probeert te komen - gezien de bovengenoemde rode zones.

Sicilië

In Sicilië is voor de zoveelste maal, na een wekenlange crisis, opnieuw door het regionale parlement gestemd voor een president van het (autonome) gewest. De verschillende partijen (met uitzondering uiteraard van de neofascisten en de communisten) waren overeengekomen, dat er nu eindelijk een christen-democraat gekozen zou worden.

De hoofdmoeilijkheid was (en is) de sociaal-christelijke partij van MILAZZO, een afgescheiden christen-democraat. MILAZZO lijdt aan grootheidswaanzin, beschouwt en noemt zichzelf de Messias van Sicilië.

Zelfs MILAZZO had toegestemd om een christen-democraat te kiezen. Maar intussen hadden de communisten zich verstaan met de fascistten, terwijl de Nenni-socialisten uiteraard meededen. En zo kwam de grote verrassing uit de stembus: niet die christen-democraat, op wie zelfs de christelijk-socialen hadden gestemd, bleek de gekozene, maar niemand minder dan MILAZZO! Zijn "uitverkiezing" ging tegen alle regels van welk-spel-dan-ook in, maar hij accepteerde maar al te graag. Dat hij steunde op de combinatie van communisten, Nenni-socialisten en fascistten, en dat diezelfde communisten zojuist in de Kamer een wetsvoorstel hadden ingediend om de Sociale Beweging (de MSI - de fascistische partij) bij de wet te doen ontbinden en verbieden, speelde geen enkele rol.

MILAZZO zond een afgezant naar Rome in de persoon van zijn partijgenoot PIGNATONE. Maar MORO weigerde hem te ontvangen en liet hem via een secretaris mededelen, dat MILAZZO eerst diende af te treden. PIGNATONE keerde derhalve naar Sicilië terug en MILAZZO nam zijn ontslag (op 20 mei j.l.).

Thans is er geen andere oplossing meer dan ontbinding van het regionale parlement en nieuwe verkiezingen, die evenwel geen hoopvolle resultaten beloven.

Crisis in Rome-stad

De Romeinse "giunta" is - evenals het nationale Parlement - onregeerbaar. Dit resultaat van 6 november j.l. bleek al dadelijk. Niettemin wist men het zo te bewerken dat een christen-democraat tot burgemeester werd gekozen, steunend op een minderheid. Twee dagen voor het staatsbezoek van de Engelse koningin aan Rome werd hij tot aftreden gedwongen. En ondanks alle officiële "convergenties" weigeren nu zowel de sociaal-democraten als de republikeinen hun steun aan de christen-democraten. - De wet wehrijft voor, dat er, ingeval

er geen oplossing mogelijk blijkt, een "commissario prefettizio" moet worden benoemd, zijnde een "commissaris" die de stad bestuurt en die benoemd wordt door de prefect van de provincie, aan wie hij verantwoording schuldig is.

In het provinciebestuur van Rome hebben de sociaal-communisten al jaren de absolute meerderheid; in het gemeentebestuur behaalden zij iets meer dan 40% van de stemmen.

Tweede helft mei 1961.